

**Scenariusze
lekcji muzealnej
stworzone przez
licealistów
dla licealistów**

Kraków 2018

PROJEKT JEST WSPÓŁFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW MIASTA KRAKOWA

Autorzy: uczniowie drugiej uniwersyteckiej klasy kompetencji międzykulturowych rocznika 2018/2019 z VIII Liceum Ogólnokształcącego im Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie
Opieka merytoryczna i redakcja: Kinga Anna Gajda
Projekt współfinansowany ze środków miasta Krakowa, realizowany w ramach programu „Miasto dla Młodzieży”, którego operatorem jest Stowarzyszenie Europe4Youth Kraków 2018

Projekt typograficzny, skład i łamanie: By Mouse | www.bymouse.pl

Spis treści

Scenariusz nr 1

Nowe spojrzenie na sztukę ————— 4

Scenariusz nr 2

Śladami przodków Krakowa ————— 7

Scenariusz nr 3

Dlaczego nie fotografia? ————— 11

Scenariusz nr 4

Niestandardowe podejście do sztuki ————— 15

Scenariusz nr 1

Nowe spojrzenie na sztukę

Czas trwania zajęć: 1,5 godziny

Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK

Cele ogólne:

- poznanie sztuki nowoczesnej przez młodzież

Wiadomości:

- uczniowie poznają wybrane dzieła reprezentujące sztukę współczesną
- uczniowie poznają sylwetki artystów reprezentujących sztukę współczesną
- uczniowie uczą się interpretowania sztuki współczesnej
- uczniowie zapoznają się z nowoczesnym spojrzeniem na sztukę

Umiejętności:

- uczniowie potrafią interpretować sztukę współczesną
- uczniowie wymieniają główne nurty sztuki współczesnej
- uczniowie wiedzą, jaki nurt w sztuce reprezentuje dany twórca i dzieło
- uczniowie podnoszą swoje kompetencje kreatywne

Metody pracy:

- prelekcja muzealna
- metoda od szczegółu do ogółu
- praca na materiałach przygotowanych przez edukatorów (karty pracy, opisy wybranych dzieł i twórców, słowniki)
- samodzielna praca uczniów

Środki dydaktyczne:

- karta pracy zawierająca opis najważniejszych, zgromadzonych na wystawie dzieł sztuki

Etap 1. Wstęp, faza organizacyjna

Działania nauczyciela i uczniów: Sprawdzenie obecności, czynności organizacyjno-porządkowe

Etap 2. Prelekcja – przygotowanie do zwiedzania

Działania nauczyciela i uczniów: Nauczyciel przypomina uczniom, że Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie (MOC AK) prezentuje międzynarodową sztukę ostatnich dwudziestu lat oraz skupia się na poznawczo-etycznych wartościach sztuki i jej użytkowości. Pokazuje, że współczesna sztuka komentuje i diagnozuje codzienność. Oraz czyni zrozumiałym sens tworzenia sztuki*.

Edukator muzealny przedstawia najbardziej znanych artystów i ich dzieła. Nie czyni to jednak tylko w nawiązaniu do biografii twórców, opisu środków, jakie stosuje w swojej pracy, czy scharakteryzowaniu danego nurtu, ale odwołuje się również do ciekawostek, które mogą sprawić, że uczeń skupi swoją uwagę na prelekcji. Ta część może być ilustrowana za pomocą prezentacji multimedialnej. Następnie edukator udziela wskazówek, w jaki sposób oglądać dzieło sztuki, jak o nim rozmawiać, jak opisywać to, co zostało na nim przedstawione. Dobrze by było, aby prelekcja przypominała aktywną rozmowę. Edukator podczas prelekcji może posłużyć się słownikami, na przykład *Ilustrowanym Słownikiem Sztuki*. Może przeczytać wybrane definicje lub poprosić o to uczniów.

Prelekcja nie powinna trwać dłużej niż 30 min.

Nauczyciel podczas prelekcji edukatora powinien brać w niej udział na równi z uczniami. Zarówno edukator, jak i nauczyciel powinni używać słownictwa zrozumiałego dla wszystkich.

Etap 3. Praca uczniów

Działania nauczyciela i uczniów: Edukator prosi uczniów o to, aby rozeszli się po wystawie, samodzielnie ją obejrzeni, zatrzymując się przed tymi dziełami, które ich zainteresują. Kiedy przed tym samym obrazem czy rzeźbą zatrzyma się również inny uczeń, powinni rozpocząć rozmowę – wymienić się opiniami na temat danego dzieła.

---

* <https://www.mocak.pl/> (dostęp: 4.12.2018)

Edukator lub nauczyciel wyznaczają czas na przejście po muzeum, ok. 20 minut.

Etap 4. Rekapitulacja. Powtórka najważniejszych danych

Działania nauczyciela i uczniów: Edukator prosi uczniów o krótkie podsumowanie lekcji, wyrażenie swojej opinii o wybranym przez ucznia dziele sztuki, artyście, trendzie lub o ocenę wystawy. Krótko podsumowuje zajęcia.

UWAGA

Celem zajęć ma być przygotowanie uczniów do zrozumienia sztuki. Uważają oni bowiem, że nie wynoszą ze szkoły umiejętności analizowania dzieł sztuki. Chcą, aby w ramach tych zajęć mogli zdobyć, jak twierdzą, „bazę” umożliwiającą im w przyszłości świadomy kontakt z dziełem. Istotnym elementem zajęć jest proces samo-edukacji. Uczniowie zainspirowani przez edukatora i wspierani przez nauczyciela sami odkrywają prace, które ich interesują. Według uczniów, taka samodzielna praca pozwala na większe przyswojenie wiedzy. Wiąże się ona również z metodą od szczegółu do ogółu. Uczniowie zainteresowani konkretnym dziełem czy twórcą zaczynają szukać informacji na temat innych obrazów/rzeźb danego artysty czy danego nurtu w sztuce. Kolejną ważną częścią zajęć jest podsumowanie, które pozwala na wskazanie na te dzieła, tych artystów czy trendy, które faktycznie zainteresowały uczniów. To także czas na poszerzenie ich wiedzy, dopowiedzenie pewnych faktów czy udzielenie odpowiedzi na ich pytania. Wskazanie na pewne wątpliwości.

Scenariusz nr 2

Śladami przodków Krakowa

Czas trwania zajęć: 90 minut

Muzeum Historyczna Miasta Krakowa. Rynek Podziemny

Cele ogólne:

- poznanie historii Krakowa
- poznanie stylu i warunków życia mieszkańców dawnego Krakowa
- zwiedzenie Podziemi Rynku w Krakowie

Wiadomości:

- uczniowie poznają dzieje i życie dawnego Rynku w Krakowie
- uczniowie dowiadują się, jaka była kultura dawnego, zapomnianego, ukrytego Krakowa

Umiejętności:

- uczniowie potrafią samodzielnie odnaleźć informacje zgromadzone na wystawie
- uczniowie potrafią pracować grupie
- uczniowie wiedzą, jak zarządzać czasem

Metody pracy:

- gra muzealna
- praca w grupach
- samodzielna praca uczniów
- praca na materiałach przygotowanych przez edukatorów (karty pracy)

Środki dydaktyczne:

- karta pracy
- eksponaty

Etap 1. Wstęp, faza organizacyjna

Działania nauczyciela i uczniów: Sprawdzenie obecności, czynności organizacyjno-porządkowe

Etap 2. Pogadanka

Działania nauczyciela i uczniów: Nauczyciel wyjaśnia cel zajęć. Przypomina, że Rynek Podziemny, oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa (MHK*), prezentuje wyniki badania archeologicznego prowadzonego w latach 2005–2010. To wówczas odsłonięto pod płytą Rynku Głównego wielowiekową historię miasta i jego mieszkańców. Dziedzictwo współczesnych Krakowian. Znaleźiska pozwoliły na nowe opowiedzenie historii miasta jako ośrodka handlu i kultury, miasta europejskiego, liczącego się w ówczesnej Europie. Toteż otwarcie oddziału MHK oznaczało otwarcie nowego szlaku turystycznego – *Śladem europejskiej tożsamości Krakowa*. Interaktywna wystawa pozwala odwiedzającym na przeniesienie się do dawnego miasta, stanie się na chwilę jego mieszkańcami, aby móc potem te doświadczenia wynieść na powierzchnię współczesnego Krakowa.

Następnie nauczyciel dzieli uczniów na grupy i tłumaczy im zasady gry. Rozdaje uczniom karty pracy i ustala czas.

Każda grupa ma w określonym czasie samodzielnie zwiedzić wystawę oraz uzupełnić kartę pracy. Wygrywa ta grupa, która zbierze największą liczbę punktów za udzielenie poprawnych odpowiedzi oraz odda kartę pracy najszybciej. Gra kończy się, gdy wszystkie drużyny przyjdą na miejsce zbiórki lub skończy się czas wyznaczony na samodzielną pracę uczniów. Gra muzealna może być częścią dłuższej gry – stanowić jeden z jej etapów. Wówczas trzy zwycięskie drużyny do zdobytých punktów za odpowiedzi doliczają sobie punkty za zwycięstwo.

Przykłady zadań, które mogą znaleźć się na karcie pracy:

1. porównanie dawnego i ówczesnego Krakowa w formie rysunku, tekstu etc.
2. dowiedzenie się, do czego służą przedmioty codziennego użytku zgromadzone w gablotach (narzędzia, przybory higieniczne, gliniane figurki, ozdoby, kostki do gry, pochodzące ze Wschodu paciorki czy medaliony)

---

* <https://www.mhk.pl/wystawy/sladem-europejskiej-tozsamosci-krakowa-szlak-turystyczny-po-podziemiach-rynku-glownego> (dostęp: 4.12.2018)

3. odpowiedzenie na pytanie, jaki był oryginalny poziom Rynku i czym było spowodowane jego podniesienie
4. wyjaśnienie, na czym polegała średniowieczna technologia budowania dróg
5. odpowiedzenie na pytanie, jaka była średnia wzrostu kobiet i mężczyzn w czasach średniowiecza
6. odnalezienie eksponatu ze zdjęcia i wskazanie, z jakiego pochodzi okresu

a.

b.

7. udzielenie odpowiedzi na pytanie, ile portretów króli znajduje się w Muzeum – opisanie wybranych pięciu
*** karty pracy powinny być przygotowane przez nauczyciela i edukatorów

Etap 2. Samodzielna praca uczniów

Działania nauczyciela i uczniów: Uczniowie uzupełniają karty pracy informacjami zdobytymi podczas zwiedzania wystawy a następnie zgłaszają się na miejsce zbiórki. Oddają kartę pracy.

Etap 3. Poczęstunek

Działania nauczyciela i uczniów: Podczas gdy nauczyciel sprawdza karty pracy i podlicza punkty, uczestnikom gry rozdawany jest poczęstunek

Etap 4. Rekapitulacja. Powtórka najważniejszych danych

Działania nauczyciela i uczniów: Nauczyciel podsumowuje pracę uczniów, udziela odpowiedzi na wszystkie pytania. Niektóre kwestie rozwija. Prosi uczniów o wskazanie zadań, które były najłatwiejsze i najtrudniejsze. Następnie ogłasza wyniki. Zwycięzcy otrzymują nagrody.

UWAGA

Uczniowie zwracają uwagę na elementy rywalizacji oraz nagrody, które motywują ich do pracy. Zaznaczają, że gra muzealna będzie ciekawsza, kiedy będzie częścią większego cyklu – wówczas nagrody rozdawane są po zakończeniu kilku aktywności/gier – na przykład pięciu. Mogą one być powiązane ze sobą tematycznie, aczkolwiek nie muszą.

Uważają, że ich scenariusz umożliwi uczniom dogłębne poznanie swojego lokalnego dziedzictwa. A odwołania do teraźniejszości, czynienie licznych odniesień do współczesnych czasów pozwoli na zdobycie cennych informacji, ale i zainteresowanie się tematem z pogranicza historii oraz heritologii. Dowiadując się, co ukształtowało współczesność, można lepiej poznać i zrozumieć siebie. Ponadto podkreślają, że samodzielna praca, z jednej strony, sprawia więcej satysfakcji – uczniowie muszą odkrywać fakty i cieszą się, gdy znajdują odpowiedź na dane pytanie czy wyjaśnienie określonej sytuacji, z drugiej, to równocześnie nauka szukania informacji. Taka metoda pracy prowadzi do tego, że uczniowie chętniej się uczą a potem samodzielnie uzupełniają swoją wiedzę. Dowiadują się więcej na temat, który ich szczególnie zainteresuje.

Scenariusz nr 3

Dlaczego nie fotografia?

Cykl zajęć – kilka spotkań po 1,5 godziny

Muzeum Historii Fotografii im. Walerego Rzewuskiego w Krakowie

Cele ogólne:

- pogłębienie wiedzy na temat fotografii

Wiadomości:

- uczniowie poznają historyczny zarys sztuki fotografii
- uczniowie dowiadują się, jakie są techniki robienia fotografii
- uczniowie poznają wybitnych fotografów
- uczniowie poznają wybrane dzieła
- uczniowie wiedzą, czym jest fotoreportaż

Umiejętności:

- uczniowie potrafią zrobić dobre zdjęcie
- uczniowie potrafią rozmawiać na temat zdjęć traktowanych jako dzieła sztuki oraz użytkowych zdjęć, wykonywanych na co dzień telefonem
- uczniowie podnoszą swoje kompetencje kreatywne
- uczniowie potrafią pracować w grupie
- uczniowie wiedzą, jak zarządzać czasem

Metody pracy:

- lekcja muzealna
- spotkanie z twórcą
- warsztaty praktyczne
- praca projektowa

Środki dydaktyczne:

- telefony komórkowe lub aparaty fotograficzne

Etap 1. Wstęp, faza organizacyjna

Działania nauczyciela i uczniów: Nauczyciel wprowadza temat fotografii. Przedstawia najważniejsze teorie dotyczące fotografii i wskazuje na jej użytkowość oraz aspekt artystyczny. Krótko prezentuje historię fotografii. Następnie przedstawia cele i zasady pracy projektowej. Dzieli uczniów na grupy. Zadaniem każdej grupy będzie przygotowanie pracy fotograficznej.

Etap 2. Prelekcja – przygotowanie do zwiedzania

Działania nauczyciela i uczniów: Nauczyciel przypomina uczniom, że Muzeum Historii Fotografii im. Walerego Rzewuskiego w Krakowie (MHF) skupia się na zagadnieniu fotografii i obrazu, które stanowią dowód, świadectwo czy narzędzie edukacji o dziedzictwie kulturowym, pamięci oraz ich roli we współczesności. Następnie uczniowie uczestniczą w lekcji muzealnej. Najlepiej, gdyby lekcja ta dotyczyła *Dziewiętnastowiecznej techniki fotograficznej*, a zatem służyła poznaniu dawnych technik robienia zdjęć. Lekcja muzealna może również dotyczyć historii fotografii oraz sylwetek pierwszych twórców, na przykład *L.J.M. Daguerre'a – Twórcy pierwszych obrazów fotograficznych*, wynalazcy fotografii, współtwórcy techniki nazwanej od jego nazwiska dagerotypią lub *Fredericka Scotta Archera* i wykonywania zdjęć na „mokrych płytach” negatywowych. Oczywiście temat lekcji muzealnej musi być zgodny z tematem pracy uczniów. Gdyby na przykład mieli przygotowywać na zaliczenie projektu fotoreportaży, to lepiej, aby uczestniczyli w lekcji zatytułowanej *Fotoreportaż – cechy charakterystyczne*, poznając nowy gatunek przekazywania informacji za pomocą zdjęć oraz sylwetki i prace polskich fotoreporterów*.

Etap 3. Spotkanie z fotografem

Działania nauczyciela i uczniów: Nauczyciel zaprasza do szkoły fotografa lub fotoreportera, który prezentuje krótki wykład obrazujący jego/jej pracę. Następnie artysta odpowiada na pytania uczniów lub prowadzi z nimi dyskusję na temat związany z praktyką.

---

* <https://www.mhf.krakow.pl/?action=education&param=education&id=96> (dostęp: 4.12.2018)

Etap 4. Lekcja praktyczna

Działania nauczyciela i uczniów: Uczniowie uczą się, jak zrobić dobre zdjęcie, jak go wykadrować, na których elementach się skupić etc. To mogą być zajęcia w plenerze.

Etap 5. Samodzielna praca uczniów

Działania nauczyciela i uczniów: Uczniowie tworzą własne zdjęcia lub fotoreportaż, drukują je, tytułują, oprawiają.

Etap 6. Rekapitulacja. Wystawa

Działania nauczyciela i uczniów: Uczniowie prezentują i omawiają swoje prace przed klasą lub w szerszym gronie – przed nauczycielami, uczniami szkoły albo rodzicami. Można przygotować mały wernisaż z poczęstunkiem.

UWAGA

Pierwotnym założeniem uczniów było przygotowanie lekcji pod tytułem *Dlaczego nie kino?* Cykl zajęć składałby się wówczas z lekcji przedstawiającej historyczny zarys kinematografii, spotkania z osobą ze środowiska filmowego, zwiedzania muzeum, wizyty na planie filmowym, lekcji praktycznej tworzenia własnego filmu krótkometrażowego w grupach oraz pokazu. Jednakże ze względu na wysokobudżetowość pomysłu oraz fakt, że Muzeum Kinematografii znajduje się w Łodzi, postanowiono zmienić temat lekcji na fotografię. Zresztą zamierzeniem uczniów było przygotowanie scenariusza poruszającego taką formę artystycznej wypowiedzi, z którą na co dzień mają kontakt, ale o której *de facto* nie wiele wiedzą – ani nie znają jej historii, ani przedstawicieli ani technik wykonania. Jak twierdzą: „chodzimy do kina, oglądamy zdjęcia, ale nie wiemy, jak powstają, jak tworzyć dobre filmy czy zdjęcia. Nie znamy ich źródeł ani struktury”. Często kino czy fotografia to hobby młodych osób. Podkreślają, że w szkole brakuje zajęć z praktycznych umiejętności tworzenia filmu czy robienia zdjęć, a coraz częściej się one przydają. Uczniowie nie wykluczali również, że cały cykl może nie być podzielony na spotkania raz w tygodniu czy na miesiąc, a odbywać się w ramach seminarium wyjazdowego. To, na co kładli nacisk, to praktyczny wymiar zajęć uzupełniony teorią a nie na odwrót. Zwracając uwagę na to, że podczas takich lekcji będą uczyli się również pracy w grupie, organizacji i kreatywności. Uważają również, że każda gru-

pa uczniów powinna mieć swojego mentora/specjalistę – to może być nauczyciel. Jego/jej zadaniem byłoby podpowiadanie, inspirowanie, uczenie. Mentor ponadto wyrównywałby szanse do stworzenia dobrej pracy projektowej wszystkim grupom.

Podobny scenariusz, zdaniem twórców, może być wykorzystywany na lekcjach takich przedmiotów, jak przedmioty artystyczne, wiedza o kulturze, geografia, historia, język polski, warsztaty dziennikarskie, a także przedmiotów ścisłych: informatyki, fizyki etc. Ich efektem mogą być dzieła sztuki, teksty, prezentacje, odczyty, roboty itd.

Scenariusz nr 4

Niestandardowe podejście do sztuki

Czas trwania zajęć: 1,5 godziny

Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK

Cele ogólne:

- spojrzenie na sztukę bez uprzedzeń
- poszerzenie wiedzy z zakresu sztuki współczesnej

Wiadomości:

- uczniowie poznają wybrane dzieła reprezentujące sztukę współczesną
- uczniowie poznają sylwetki artystów reprezentujących sztukę współczesną
- uczniowie uczą się interpretowania sztuki współczesnej
- uczniowie zapoznają się z nowoczesnym spojrzeniem na sztukę

Umiejętności:

- uczniowie potrafią interpretować sztukę współczesną
- uczniowie wymieniają główne nurty sztuki współczesnej
- uczniowie wiedzą, jaki nurt w sztuce reprezentuje dany twórca i dzieło
- uczniowie potrafią interpretować zwykłe/codziennie przedmioty jako dzieła sztuki
- uczniowie wiedzą, czym jest sztuka użytkowa
- uczniowie podnoszą swoje kompetencje kreatywne

Metody pracy:

- lekcja muzealna
- samodzielne zwiedzanie wystawy
- „wyjście do sztuki”
- praca w grupie

Etap 1. Wstęp, faza organizacyjna w szkole

Działania nauczyciela i uczniów: Nauczyciel przygotowuje uczniów do pracy, udziela podstawowych informacji o tematyce zajęć oraz specyfice muzeum. Przypomina uczniom, że Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie (MOCAK) prezentuje międzynarodową sztukę ostatnich dwudziestu lat oraz skupia się na poznawczo-etycznych wartościach sztuki i jej użytkowości. Pokazuje, że współczesna sztuka komentuje i diagnozuje codzienność. Oraz czyni zrozumiałym sens tworzenia sztuki*.

Etap 2. Lekcja w muzeum

Działania nauczyciela i uczniów: Edukator muzealny udziela wskazówek, w jaki sposób oglądać dzieło sztuki, jak o nim rozmawiać, jak opisywać to, co zostało na nim przedstawione. W ten sposób wraz z uczniami buduje „schemat” opisu dzieł sztuki. Ważne jest, aby w tym etapie uczestniczył nauczyciel. Następnie uczniowie dzielą się na grupy i wybierają określone części przestrzeni wystawienniczej i tylko w nich pracują. Można wykorzystać metodę *mappingu*. Nauczyciel wyznacza czas samodzielnego zwiedzania, ok. 30 minut. Uczniowie eksplorują dany fragment wystawy i przygotowują informację o tych dziełach, które, ich zdaniem, są najciekawsze, wzbudziły ich największe zainteresowanie, podziw lub okazały się najbardziej szokujące czy też niezrozumiałe. Starają się jak najbardziej szczegółowo opisać muzealia znajdujące się na ich mapie tak, aby inni mogli zorientować się, co się znajdowało w danej części wystawy.

Etap 3. Omówienie i skompletowanie informacji

Działania nauczyciela i uczniów: Każda grupa dzieli się z pozostałymi uczniami wiedzą na temat opracowanego fragmentu wystawy. Mogą również zadawać pytania o te dzieła, których nie zrozumieli. Edukator i nauczyciel uzupełniają ich wypowiedzi. Skutkiem tego etapu jest skompletowanie przez każdego uczestnika zajęć informacji o wystawie.

---

* <https://www.mocak.pl/> (dostęp: 4.12.2018)

Etap 4. Usystematyzowanie – praca w szkole

Działania nauczyciela i uczniów: W szkole uczniowie wraz z nauczycielem powtarzają wiadomości zdobyte w muzeum. Potem mogą również przeprowadzić prezentację o sztuce współczesnej w równoległych klasach, których uczniowie nie brali udziału w zajęciach zatytułowanych *Niestandardowe podejście do sztuki*.

Zadanie domowe: Uczniowie interpretują pisemnie wybrane dzieło znajdujące się na wystawie. To nie koniecznie musi być muzealia znajdujące się w przestrzeni, gdzie pracowali. Może to być dowolny eksponat. W tym celu dobrze byłoby, aby wrócili do muzeum i jeszcze raz przyglądali się dziełu, które ich najbardziej zainteresowało.

UWAGA

Hasło scenariusza brzmi: „Sztuka bez uprzedzeń”. Według uczniów, sama kategoria sztuki współczesnej wywołuje konotacje związane ze sztuką nieprzystępną, niezrozumiałą, trudną interpretacyjnie. Stąd też tytuł scenariusza: *Niestandardowe podejście do sztuki*. Owa niestandardowość, ich zdaniem, z jednej strony, polega na tym, że samodzielnie zwiedzają wystawę, bez przewodnika. Sami muszą zmierzyć się z obrazami/rzeźbami/filmami zgromadzonym w określonej przestrzeni. Znaleźć klucz do analizy i opisu dzieł. Jedyną pomocą ma być schemat interpretacyjny. Z drugiej strony, sama sztuka współczesna jawi się im jako niestandardowa i wymykająca się klasycznym metodom. Takie podejście, postawienie na samodzielną pracę, brak narzuconej kanonicznej interpretacji, kierowania się określonymi standardami opisu dzieł sztuki pozwala, zdaniem uczniów, na „wyjście do sztuki” i poza schematy. Pozwala potraktować kontakt uczniów ze sztuką jako *carte blanche*. Sami muszą tę kartę zapisać, wykształcić w sobie potrzebę, umiejętności, postawę otwartą wobec sztuki współczesnej. A potem podzielić się swoją wiedzą z innymi uczniami. Mogą również wrócić do muzeum z uczniami z innej klasy i ich oprowadzić lub przygotować dla nich *mappowanie*. Kiedy będą mogli opowiadać o tych dziełach sztuki, które ich faktycznie zainteresowały i o których sami zdobyli informacje i je zinterpretowali, będą to robić z pasją i zaangażowaniem, które powinny udzielić się pozostałym uczniom.